Ч. 234 Середа 19 (31) жовтня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Нехай факти говорять!

I.

Коли придивити ся, кілько і які зміни переходила наша політика в соромірно дуже короткім часї, то хиба дуже короткозорий і тупо мислячий чоловік міг би то уважати за обяв здорової роботи політичної. Певно, що як всяка людска робота, так і політика мусить з часом зміняти ся, бо мусить числити ся з потребами і обставинами; але як-раз в тих, можна би сказати, наглих змінах нашої політики не видко того, щоби наші верховоди політичні числили ся з потребами і обставинами. У нас робить ся все на слїпо без пляну і цїли. В тім хиба єсть одинока консеквенция, що сьвідомо чи несьвідомо робить ся шкоду.

По всїляких скоках і перевертах політичних дійшли остаточно наші політики до того переконаня, що треба заводити в нашім народї, вглядно в єго партиях політичних, згоду і консолїдацию. Безперечно, річ дуже розумна і хосенна, дїло, котрому нїхто противити ся не може і не сьміє. Але не все одно — говорити а робити. Коли хтось ставить собі якусь розумну цїль, то й повинен так само розумно до неї стреміти; коли хтось бере ся заводити консолїдацию, то повинен дїйстно все то робити, що доводить до консолїдациї. Ми в сїй справі вже тілько написали ся, що здає ся нам, вже достаточно вияснили, як потреба понимати консолїдацию і якими способами доводити до неї. Повтаряти ту ще раз само уважаємо злишним. За то хочемо на кількох фактах виказати, чи дїйстно ті, що у нас так богато в послїдних часах говорили о консолїдациї, мають завсїгди єї на оцї і консеквентно стремлять до неї. Нехай факти говорять! Ми про себе, як вже давнїйше так і тепер набрали того переконаня, що дїла деяких наших полїтиків і кругів полїтичних суперечать словам, або иншими словами: у нас говорить ся о консолїдациї а заводить ся дезорґанїзацию. Доказом на се нехай послужить отсей найновійший факт:

В двох округах виборчих: збараскім і старомiскім мають вiдбувати ся доповняючі вибори двох послів до Сойму краєвого з куриї громад сїльских. Поминаємо то, чи у нас як у львівских руских кругах полїтичних так і на провінциї, в згаданих двох округах заздалегід подумано о сїй справі і приготовлено сї відповідно до неї — ми, стоячи з боку, не можемо того знати і длятого мусимо держати ся загально звістних фактів. А ті факти ось що кажуть: на збараский округ виборчий Русини ще не поставили свого кандидата; в справі же старомiского округа виборчого ось що читаємо у вчерашнім „Дїлї“:

„Видїл полїтичного товариства „Народна Рада“ у Львові на засїданю своїм з дня 26 с. м. потвердив і поручив виборцям кандидатуру о. Михайла Зубрицкого, пароха з Мшанця і члена старомiскої Ради повітової, на посла до Сойму з округу старомiского.

О. Зубрицкий, повідомлений о рішеню „Народної Ради“ надіслав нам (Дїлу“ *Ред*) з прошенем о уміщене в „Дїлї“, отсе

Оголошене:

„Поставлений львівскою „Народною Радою“ кандидатом на посла до Сойму, маю честь запросити всїх Вп. пп. Виборців на передвиборчі збори до Старого Міста на день 2 падолиста, т. є. на пятницю сего тижня, на 10-ту годину перед полуднем.

Мих. Зубрицкий.

Питаємось тепер, чи сей факт може сьвідчити о переводженю тої консолїдациї, о котрій у нас дехто так богато говорить? А питаємось на слїдуючій основі: Доси було у нас так, що кандидатуру потверджав і припоручав виборцям центральний комітет виборчий, зложений з чотирнайцять членів. До сего комітету, о скілько знаємо, входили: репрезентанти руских послів, репрезентанти полїтичного товариства „Народна Рада“, репрезентанти всїх трох ординариятів і члени кооптовані. Руский центральний комітет виборчий доси не розвязав ся і єму прислугує все ще давне право потверджуваня і припоручуваня кандидатур виборцям. Нараз, нї з сего, нї з того „Народна Рада“ присвоює собі то право, котре доси прислугувало і все ще прислугує центральному комітетови виборчому.

Просимо тепер розважити, чи сей крок полїтичного товариства „Нар. Рада“ єсть полїтичний і чи він має на оцї консолїдацию? Навіть в такім случаю, коли-б репрезентанти „Народної Ради“ виступили формально з центрального комітету виборчого, не мала би „Народна Рада“ права брати в свої руки переводженя виборів, скоро би їй ходило дїйстно о консолїдацию, бо все-таки в центральнім комітетї осталась би більшість, котра мала би таке саме право, як і повний комітет. О тім однакож, що би репрезентанти „Народної Ради“ виступили формально з центрального комітету виборчого, доси не було нїчого чувати.

Дїло стоїть тепер так, що анї центральний комітет виборчий не розвязав ся, анї ре-

---

76)

Матїй Сандорф.

(Повість Юлїя Верна).

(Дальше).

Часть пята.

Як Кап Матіфу стискав руку.

Коли ґраф Матїй, значить ся доктор Антекірт, хотїв і дальше позістати доктором Антекіртом, хоч не для Петра, але для всїх людий в кольонїї, то лиш длятого, що хотїв позістати доктором Антекіртом аж до повного переведеня своїх плянів. Длятого то, коли панї Баторова вимовила так нагло імя єго доньки, він мав досить сили, щоби запанувати над собою і не зрадити свого зворушеня. Але в нїм аж серце перестало на хвильку бити ся, і коли-б він не умів був так дуже панувати над собою, то був би таки зараз коло каплицї повалив ся на землю, як би нагло ражений громом.

Отже єго донька ще жила! То єї Петро любив і она єго любила. А він сам, Матїй Сандорф, робив, що лиш було можна, щоби їх розлучити, щоби они не побрали ся. Тої тайни, котра вернула єму назад єго доньку, був би він нїколи не довідав ся, коли-б панї Баторова, як би якимсь чудом не була знову прийшла до розуму.

Що-ж стало ся пятнайцять лїт тому назад на замку Артенак? Аж тепер показало ся! Ту дївчинку, що осталась одинокою спадкоємницею маєтностий ґрафа Матїя Сандорфа, ту дитину, котрої смерть не можна було нїяк доказати, хтось викрав і віддав в руки Сїляса Торонталя. В якийсь час пізнїйше, коли банкір осїв в Дубровнику, мусїла панї Торонталева виховувати Сару Сандорівну за свою доньку.

Аж тепер вийшло на верх цїле злодїйство, яке придумав був Сарканїй та єго спільничка Наміра. Сарканїй знав дуже добре, що Сара, коли дожиє до вісїмнайцяти лїт, стане ся властителькою значного майна і він хотїв, скоро би она стала єго жінкою, зажадати, щоби єї признали спадкоємницею. Отсе мало бути вінцем єго поганого способу житя. Він хотїв стати ся паном артеницких посїлостий.

Чи сей плян єму доси не удав ся? А вже-ж, що нї. Коли-б Сарканїй був оженив ся, то певно був би чим скорше постарав ся о то, щоби забезпечити собі самому всї користи з того.

А чи доктора Антекірта не мусїла гризти совість? Хиба-ж то не він став ся причиною тих нещасних запутанин? Та-ж він насамперед відмовив Петрови помочи; відтак дозволив Сарканьому спокійно переводити свої пляни, хоч міг тогди дуже добре зробити єго нешкідливим, коли зійшов ся з ним в Котарі; наконець і в тім єго вина, що він не сказав нїчого панї Баторовій о тім, що єї син не вмер, бо він виратував єго від смерти. Якого-ж великого нещастя було би тогди уникнуло ся, коли-б Петро був тогди при своїй матери, коли до дому при улици Маринеля прийшов лист від панї Торонталевої! Коли-б Петро був знав, що Сара єсть донькою ґрафа Сандорфа, хиба-ж би він не був би умів позбути ся ненависти Сарканього і Сїляса Торонталя?

Де-ж обертала ся тепер Сара Торонталївна? Безперечно була она в руках Сарканього. Але де би той укривав ся? Як єї від него відобрати? А крім того мала донька ґрафа Сандорфа скінчити за кілька недїль вісїмнайцятий рік житя — законом назначений речинець, коли не хотїла стратити яко спадкоємниця своє право — а та обставина мусїла змушувати Сарканього робити, що лиш можна, щоби зневолити Сару до сего проклятого супружества.

Весь той хід подїй пересунув ся в одній хвили в голові доктора Антекірта. Роздумавши собі всю минувшість, подібно, як то зробили панї Баторова і Петро, почув він всї ті закиди, які могли єму робити, хоч не справедливо, жінка і син Стефана Баторого. Бо коли-б дїйстно так було, як то він мусїв припускати, то чи не повинен він був удобрити зближеня Петра до тої, котра в очах всїх і єго носила імя Сари Торонталївної?

презентанти „Народної Рада“ не виступили формально з него, а мимо того „Народна Рада“ задумала на свою руку переводити вибори. Які-ж можуть вийти з того наслїдки? Очевидно не що иншого, лиш розбитє народних сил, дезорґанїзация; може стати ся так, що в однім і тім самім окрузї виборчім станують проти себе кандидати центрального комітету і кандидат „Народної Ради“. Чи се було полїтично, потрібно і порадно? Нам видить ся, що нї. Треба-ж ще й то зважити, що доси уважала ся офіцияльною рускою кандидатурою лиш та, котру потвердив і припоручив центральний руский комітет виборчий; всяка инша уважала ся за приватну, що так скажемо, за покутну. Так може, а навіть і мусить бути тепер. Чи в виду такого стану річий може „Народна Рада“ мати ту певність, що перепре ту кандидатуру, котру одобрить і припоручить? Ми о тім дуже сумнїваємо ся і длятого уважаємо виступленє „Народної Ради“ на власну руку і против центрального комітету виборчого за крок не лиш неполїтичний, але просто шкідливий, бо розбиваючий сили народні як-раз в пору, коли як найбільше треба би було їх сполучати. Факт сей єсть одним доказом більше, що у нас лиш говорить ся о консолїдациї, а дїйстно робить ся лиш розлад і роздор в народї.

З руских товариств.

(Справозданє зборів товариства „Руска Бесїда“ в Чернівцях.)

Загальні збори тов. „Руска Бесїда“, котрі закінчили період дїяльности товариства за рік 1894 і заразом отворили нову епоку дїяльности єго на підставі недавно змінених статутів, відбули ся дня 21 жовтня 1894 в сали „Народного Дому“. Вже з полудня збирались громади селян прибувших на збори, а о годинї 4 отворив голова п. Єр. Пігуляк збори промовою, в котрій підніс дїяльність товариства і єго вагу для нашої суспільности.

В справозданю видїлу за рік 1894 сказано: Остатні загальні збори, що відбулись 2-го червня с. р. ухвалили реорґанїзацию товариства, в тім напрямі, щоби оно не тілько лїтературними справами народа, але цїлим добробитом єго могло займатись. Перепроваджене тої реорґанїзациї поручено дотеперішному видїлови, котрий через кілька тих місяців головно тою справою займав ся і допровадив так далеко, як він се після обєму своєї дїяльности означеної старими статутами зробити міг. Видїл постарав ся именно о затвердженє зміни статутів, приготовив все до нової працї, та входив з громадами в переговори що до заснованя читалень. Нинї зібрали ми ся докінчити се дїло, щоби вже завтра почати нову роботу.

Кромі того занимав ся видїл справою ювилею товариства. Приготовленя до того роблено скорою ходою. Ухвалено день, в котрім маєсь обходити ювилей, а то 19-го падолиста с. р., ухвалено проґрам, котрого тут не подаємо, бо ще можуть наступити зміни. Постаранось также о написанє історії тов. „Руска Бесїда“, котру зладив др. Ст. Смаль-Стоцкий.

Видаванє „Бібліотеки для молодїжи, міщан і селян“, що звесь в сїм роцї „Ластівкою“ і календаря за рік 1895 йшло як попередними роками, однак живійше. „Ластівки“ вийшло вже 8 книжок, а календар буде на день ювилею готовий.

Такими і иншими дрібнїйшими справами займав ся видїл на своїх засїданях, котрих відбув 8. Головою товариства був п. Єр. Пігуляк.

Членів в товаристві було сего року 110, нових членів прибуло за той час лише 2. Богато членів занедбувало свої обовязки, через що каса товариства „не домагала“. (Русини мабуть на цїлім сьвітї однакові!)

Справозданє касове за час від 1-го січня до 21-го жовтня 1894.

1. Приходи:

Соймова запомога	200	зр.	—	кр.
З вкладок членьских . . .	52	„	50	„
За календар	52	„	31	„
За інсерати календарскі . .	38	„	48	„
З розпродажи книжок . . .	—	„	30!	„
З передплати за „Ластівку“ .	40	„	—	„
Сальдо попередного року . .	5	„	72	„
разом	389	зр.	31	кр.

2. Розходи:

Друк книжок (10 книжочок „Ластівки“ нових статутів і т. д.	428	зр.	50	кр.
Клїші до книжок	20	„	38	„
Закупно нотів	3	„	5	„
Видатки адміністрацийні . .	66	„	17	„
Справа рухомої азбуки . . .	10	„	80	„
Платня служачого	2	„	—	„
разом	530	зр.	90	кр.
прихід	389		31	„
остає ся недобору	141	зр.	59	кр.

Той недобір покриє ся з залеглих вкладок членьских.

По справозданю касовім напоминав со... Ясеницкий членів до пильнованя своїх обовязків. Дарій Пігуляк заохочував втягати по... змозї инших в члени товариства, щоби через те товариство могло піднестись. По тих мова... вніс д. Іван Ронґуш в імени контрольної коми... сиї абсолюторию видїлови, що збори одного... лосно ухвалили.

Тепер наступила точка: вибір нового ви... дїлу (після нових статутів на лїт два; число... 10, заступників 5). По короткій нарадї вніс д. Дарій Пігуляк, щоби вибирати аклямациєю, а коли на се збори пристали, вніс, щоби до головного видїлу увійшли дд. Єр. Пігуляк, Вол. Михальский, Вол. Ясеницкий, Др. Ст. Смаль-Стоцкий, Ник. Желехівский, Ат. Руснак, Василь Івасюк, Іван Ронґуш, Серґій Шпой... наровский і Ант. Клим; на заст. видїлових дд. Ю. Пігуляка, о. Адр. Добряньского, Григ... Ганкевича, Ілю Семаку і Ів. Костецкого. Збори приняли се внесенє і приступили до вибору голови товариства з помежи видїлу.

Др. Стоцкий поставив внесенє, щоби та... кож голосувати аклямациєю і предложив ви... брати на голову Єр. Пігуляка. Внесеня с... принято.

З черги слїдували ріжні внесеня. Секретар товариства вніс подяку др. Стоцкому за написанє історії „Рускої Бесїди“, що загальні збори з одушевленєм приняли.

По тім слїдувала мова др. Стоцкого про читальнї, крамницї, каси пожичкові, шпихлїри, які товариство буде закладати, про вартість і значінє просьвіти для народа, до чого власне через висше сказані способи товариство гадає забратись.

Дальше слїдували зголошеня поодиноких громад, що хотять на підставі статута Рускої Бесїди, в себе дома читальнї закладати.

Коли порядок дневний вичерпав ся, замкнув голова збори, піднїсши в честь Цїсаря трикратне „Многая лїта!“

На першім засїданю своїм уконституовав ся видїл оттак: голова Єр. Пігуляк, заступник голови Вол. Михальский, секретар Ник. Желехівский, касиер Ат. Руснак, контрольор Ант. Клим, бібліотекар Іван Ронґуш, завідатель видавництв Сер. Шпойнаровский, економ Василь Івасюк.

Перегляд полїтичний.

В Радї державній вела ся вчера дальша ґенеральна дебата над проектом закона кар-

---

Він мусів тепер за всяку цїну відшукати свою доньку Сару. Не можна було тратити анї хвильки часу.

Паню Баторову завели вже були назад до ратуша, коли туди прийшов доктор разом з Петром, котрий і радував ся і сумував в безнадійности. По дорозї они анї словом до себе не обізвали ся.

Панї Баторова була дуже ослаблена тою зміною, яка в нїй проявила ся, але була вже таки зовсїм вилїчена. Она сидїла в своїй комнатї, коли доктор і єї син зайшли до неї.

Мария вийшла до великої салї, знаючи, що яло би ся лишити їх самих.

Доктор Антекірт приступив близше до старенької женщини і поклавши Петрови руку на плече відозвав ся:

— Панї Баторова, я вже взяв вашого сина за свого. Доси був він менї сином лиш з огляду на дружбу; тепер же я буду старати ся всїма силами, щоби він був менї сином задля вітцївскої любови, коли оженить ся з Сарою.... моєю донькою....

— Вашою донькою? — спитала панї Баторова.

— Я ґраф Матій Сандорф.

Панї Баторова встала нараз, витягнула руки і кинулась синови на шию. Але хоч она й не могла нїчого промовити, то могла за то все чути. Петро розповів їй в коротких словах все, чого она ще не знала: як ґраф Сандорф виратував ся через прихильність рибака Андрія Феррата, як вже від пятнайцяти лїт люди думають, що він помер, бо він того сам хотїв, та як він появив ся був в Дубровнику під именем доктора Антекірта. Він розповів, що зробили Саркаїній і Сїляс Торонталь, щоби видати властям заговірників в Триєстї, і згадав про зраду Карпени, котрої жертвою став ся єго батько і Володислав Затмар; на конець, як доктор єго ще живого добув з могили на кладовищи в Дубровнику, щоби опісля разом з ним взяти ся до дїла відплати. Оповіданє своє закінчив він тим, що два злочинцї, банкір Сїляс Торонталь та Іспанець Карпена, знаходять ся вже в їх руках, а третого Сарканього, треба ще зловити, того самого Сарканього, що хоче оженити ся з Сарою Сандорфівною.

Доктор, панї Баторова, та єї син, котрі в будучности мали стати собі близькими свояками, радили ще цїлу годину о молодій дївчинї. Очевидно, що Сарканїй ужив би всяких способів, щоби змусити молоду дївчину віддати ся за него, через що майно ґрафа Сандорфа дісталось би в єго руки. Они пояснили собі зі всїх боків теперішний стан річий. Правда, що то все, що доси стало ся, попсувало Сарканьому дуже єго пляни, але то, що мало ще стати ся, було найстрашнїйше. Передовсїм треба було порушити небо й пекло, щоби відшукати Сару.

Насамперед умовили ся, що крім панї Баторової і Петра не сьміє нїхто знати, що під именем доктора Антекірта укриває ся ґраф Сандорф. Коли-б ся тайна стала звістна, то й зараз пішла би чутка, що Сара єго донькою. Але в інтересї дальшого пошукуваня була річ важна, щоби о тім всїм ще мовчати.

— Але де Сара?... Де єї шукати?... Де єї знайти? — спитала панї Баторова.

— Ми вже довідаємо ся — відповів Петро, котрому надія додала ще більшої енерґії.

— Таки довідаємо ся — сказав доктор. — А припустїм, що Сїляс Торонталь таки направду не знає, куди Сарканїй утїк, то він буде бодай знати, де той нужденник держить мою доньку!...

— А скоро він лиш то знає, то й мусить нам то сказати — відозвав ся Петро.

— Таки мусить сказати — відповів доктор.

— В сїй хвили!

— В сїй хвили!

Доктор Антекірт, панї Баторова і Петро не були вже в силї видержати довше в сїй непевности.

Прикликаний зараз Люїджа, котрий разом з Поентом Пескаде і Капом Матіфу був у великій сали ратушевій, де до них прийшла ще й Мария. Єму поручено, щоби він разом з Капом Матіфу взяв єго за руку і так повів улицями міста. Колм він спитав Люїджа, куди єго ведуть, не хотів єму Люїджі нїчого сказати. Банкір був длятого в немалім страху, тим більше, що все ще не знав, хто та могуча особа, в котрої руках він знаходить ся від часу, коли єго зловили.

Сїляс Торонталь увійшов до салї; Люїджі ішов наперед, а Кап Матіфу все ще держав банкіра за руку. Банкір побачив насамперед Поента Пескадого, бо панї Баторова і єї син держали ся здалека. Нараз увидів він перед собою доктора, з котрим на дармо старав ся увійти

вого. Промавляли між иншими Патай, Ґаґендорфер і Кронаветтер. Ґаґендорфер промавляв за заведенєм тілесної кари. Пос. Форманек поставив пильне внесене в справі ужитя вояків до робіт в поли. Пильність ухвалено. Посол Клюн інтерпелював в справі непокоїв в Пірано і других містах в Істриї.

Комисия адмінїстрацийна Палати послів вибрала знову кн. Кароля Шварценберґа своїм предсїдателем, а реферат о приналежности поручила пос. Вайґльови.

Мінїстер скарбу др. Пленер конферував з членами Кола польского в справі монополю горівки і обіцяв, що увзглядить потреби Галичини, а перед внесенєм дотичного проекту закона порозуміє ся з Колом польским.

Берлиньска ґазета урядова оголосила димісию канцлера Капрівіого і мінїстра Айленбурґа, а заразом і іменоване канцлером німецкої держави кн. Кльодвика Гогенльоге, дотеперішного намістника Альзациї і Льотаринґії, а пруского президента мінїстрів Келера мінїстром для справ внутрішних.

Видко, що цареви мусїло таки значно полекшати, коли вінчане царевича, назначене на вчера, знову відложено. Після інформаций, які одержав Fremdenblatt з компетентного жерела, відбуде ся вінчане імовірно днл 9 падолиста в роковини вінчаня царя. Торжественний перехід княг. Алїсиї на православє доси ще не відбув ся.

З вістий, які наспіли вчера до Петербурга з дуже доброго жерела, стан здоровля цари має значно поліпшати ся. Хемічні розсліди наточеної з него пухлини виказали дуже потїшаючий результат і єсть надія, що пухлина зовсім зійде з него.

Зараз по приїздї короля Александра сербского до столицї подав ся був, як звістно, цїлий кабінет Николича до димісиї і король приймив єї, поручаючи утворене нового кабінету Христичеви. Новий кабінет вже утворений. Христич обняв в нїм президентуру і мінїсерство справ внутрішних. Богичевич став мінїстром для справ заграничних. Новий кабінет обнимає всї партиї і має ся занятн виготовленем нової конституциї.

Новинки.

Львів дня 30 жовтня.

— **Іменованя.** Ревідент рахунковий при кр. Дирекциї скарбу у Львові Гнат Матковский одержав титул і характер радника рах. з увільненєм від такси. — Др. Ремі Квятковский іменований ц. і к. елевом консулярним. — Конст. Янковский імен. радником рах. при Дирекциї скарбу у Львові.

— **Перенесеня.** Дирекция почт перенесла асистентів почтових: Кар. Туниковского зі Львова до Снятина, Юліяна Гамерского зі Снятина до Ясла і Семена Куччакевича з Ясла до Тернополя.

— **Почестне горожаньство** надали князеви Адамови Сапізї міста: Бохня, Бережани, Чортків, Горлицї, Тернопіль, отже доси вже одинайцять міст. Такі відзнаки дїстає князь за то, що щиро занимав ся виставою.

— **Др. Омелян Огоновский** помер на удар серця. Вже від тижня чув ся легко недужим, але нїкому й на думку не приходило, що се скінчить ся смертию. Канцелярия „Просьвіти“ повідомила телеграфічно всї філії свого товариства; вислано також телеґраму до Відня, на Україну і до всїх визначнїйших Русинів. Вчера в полудне зібрали ся в комнатах „Рускої Бесїди“ відпоручники руско-народних товариств і ширша громада львівских Русинів на нараду, в який спосіб почтити память покійного. Нарадї проводив о. сов. А. Тороньский. Ухвалено: Громада львівских Русинів народовців хоче почтити як найвеличавійше намять пок. Омеляна Огоновского в той спосіб, щоби справити похорони покійного громадским коштом, однак если-б родина покійного бажала відправити похорони своїм коштом, тогдї як товариства так і поодинокі Русини жертвують датки на стипендию имени покійного для руских лїтератів або на иншу народну цїль. Відтак вибрано комітет з пп.: о. А. Тороньского, М. Грушевского і Ів. Верхратского і поручено ему зложити родинї покійного кондоленцию в імени руских товариств і загалу Русинів-народовців. Дальше ухвалено, що на похоронах мають явитись відпоручники товариств і асистувати в поході похороннім при вінцях. Вінців офіцияльних буде чотири: від Просьвіти, від товариства наукового ім. Шевченка, від Рускої Бесїди і спільний від прочих товариств, хоч кожде товариство може вислати свої вінцї. Над могилою будуть виголошені промови: в іменн тов. Просьвіти (проф. Верхратский) і всїх других товариств, з поручення Русинів закордонових п. М. Грушевской і в імени руских товариств академічних. До переведеня тих ухвал вибрано комітет з пп. Вол. Шухевича, о. Чапельского, Р. Цеглиньского, д-ра Студиньского і академика Копача. Крім того деякі товариства рускі відбули окремо нараду в справі відданя чести покійному. І так тов. академиків „Ватра“ ухвалило зложити вінець, а тов. „Академичне Братство“ замість вінця визначило 10 зр. на цїль, котру в найблизшім часї означить ся. З вікон „Просьвіти“ повіває чорна хоругов; така ж хоругов вивішена на будинку унїверситетскім. На улицях розліплено посмертні плякати від родини, від тов. „Просьвіти“ і спільний від руских товариств.

— **Руско-народний театр** переїде в перших днях листопада с. р. з Ярослава до Ряшева і там дасть ряд представлень в сали „Сокола“.

— **Для ополченців.** Маґістрат львівский оповіщенем з 22 с. м. пригадує приписи що-до мельдованя обовязаних до загального ополченя. Обовязані мають замельдувати ся лично в львівскім маґістратї (в ратуши, І. поверх, радна комната) в речинци від 5 до 9 листопада межи 9 а 1 годиною перед полуднем або між 4 а 6 пополудни. Ті, що за-для яких-небудь перепон не можуть ставити ся в повисших днях, повинні се учинити найдальше в днях 15 або 16 листопада в згаданім льокали і в постановленій порі дня. Зголошуючі ся мають виказатись пашпортом загального ополченя або письмом відходу з войска, взглядно т. зв. картою впису до ополченя. Проживаючі по-за границями краю мають зголосити ся у відповідної адмінїстрацийної або репрезентацийної власти.

— **Перемиский відділ товариства педаґоґічного** устроює свої загальні збори дня 7 листопада с. р. в школї в Плешовичах о год. 11 рано. На зборах буде мати п. Бедронь виклад о молочарстві з демонстрациями, а проф. Ю. Гарбот відчит про найпильнїйші потреби нашого шкільництва народного. Виїзд з Перемишля о год. пів до 9-ої рано. Члени зберуть ся в 6. клясї мужескої школи народної. Ті, що хотять взяти участь, мають до 4 листопада зголосити ся в секретаря товариства п. Семена Кочиркевича, щоби можна замовити підводи.

— **Товариш з'їв товариша.** Небувалий доси в житю гадин випадок лучив ся недавно в будинку зоольоґічного товариства в Лондонї. В одній клїтці находили ся два великаньскі вужі боа, один довгий на 8, а другий на 9 стіп. Перед замкненєм будинку подали їм сторожі по голубови і бачили ще, як більший вуж свою вечерю спожив, а другий що-йно упорав ся з половиною. Коли-ж другого дня відчинили клїтку, побачили вже лише більшого вужа, а другого не стало в живих. Сей більший був тогдї не в міру грубий і не міг рушити ся. Догадують ся, що він злакомив ся на вечерю свого товариша і коли тамтой держав в пащи другу половину голуба, вхопив єї своїми зубами, а втягаючи голуба, втягнув з розгону і свого товариша недолї чи неволї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 30 жовтня. Вчера відбуло ся тут сїм зборів социяльно-демократичних в справі загального права голосованя. Спокій не був нїгде нарушений.

Берлин 30 жовтня. Цїсар надав ґр. Капрівіому ордер чорного орла з брилянтами, а мін. Айленбурґови хрест і звізду ордера Гогенцоллернів.

Петербург 30 жовтня. Вчерашний вечірний білєтин доносить, що цар чув ся вчера більше ослабленим як звичайно і кашляв кровю.

Петербург 30 жовтня. При посьвященю нової церкви при ул. Островская вибухла лямпа, внаслїдок чого настав між людьми в церкві такий переполох, що 25 осіб згинуло, а 9 єсть тяжко ранених.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий.**

в близші зносини підчас его побуту в Дубровнику.

— То ви.... ви? — відозвав ся він.

Але відтак, стямившись, говорив дальше:

— Ах, отже то пан доктор Антекірт той, хто казав мене зловити на французскій границі... Отже то він держить мене в арештї без всякого права....

— Але чей не зовсім несправедливо — відповів на то доктор.

— А що-ж я вам зробив? — спитав банкір, котрий очевидно набрав трохи довіря, побачивши доктора перед собою. — Скажіть, будьте ласкаві, що я вам зробив?

— Менї?... Ви вже довідаєтесь о тім — відповів доктор. — Але передовсїм спитайте ся, Сілясе Торонталю, що ви зробили отсій нещасливій женщинї....

— Панї Баторова! — крикнув банкір і відступив ся трохи взад від вдовиці, котра поволи підходила до него.

— Та єї синови — додав ще доктор.

— Петро!... Петро Баторий!... вимовив Сіляс Торонталь на силу.

Він був би таки зараз повалив ся на землю, колиб Кап Матіфу не піддержав був его на місци такою силою, котрій годї було оперти ся.

Перед ним стояв Петро Баторий, той сам Петро, котрого він уважав за померщого, котрого похорон переходив попри єго двір і котрого похоронено на добровницкім кладовищи. Він стояв перед ним, як той дух, що вийшов з могили. На его вид Сіляс Торонталь поняк. Аж тепер він зміркував, що не уйде відплати за свої вчинки... Він зміркував, що вже пропав.

— Де єсть Сара? — спитав доктор остро.

— Моя донька?

— Сара не ваша донька!... Сара єсть донькою ґрафа Сандорфа, котрого Сарканій і ви в смерть загнали, зрадивши погано его і его товаришів Стефана Баторого і Володислава Затмара.

Се формальне обжалованє прибило банкіра таки до послїдка. Доктор Антекірт знав не лиш, що Сара не єсть его донькою, але він знав навіть, що она єсть донькою ґрафа Сандорфа. Він знав, хто і як зробив донос на заговірників в Триєстї. Цїла погана минувшість Сіляса Торонталя віджила нараз.

— Де єсть Сара? — спитав доктор знову, котрий ледви що ще міг вдержати ся. — Де єсть Сара, котру Сарканій, ваш товариш і спільник у всїх злодійствах, викрав пятнайцять лїт тому назад із замку Артенак?... Де єсть Сара, котру той нужденник десь укриває в такім місци, котре ви знаєте... котре мусите знати, бо він хоче змусити єї до подружа, котре она уважає за ганьбу... Питаю ся послїдний раз, де єсть Сара?

Хоч і як перестрашаюча була постава доктора, хоч і як грізні були его слова, Сіляс Торонталь все-таки не відповів нїчого. Він зміркував, що теперішне положенє молодої дївчини мусїло бути для него охороною житя. Він відчував то, що єму доти й волос з голови не спаде, доки він буде в посїданю сеї послїдної тайни.

(Дальше буде).

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.